

Δεν έχω χρόνο για διάβασμα!

... να μη σας πω τον πόνο μου;

-Γεια σας κυρία Σοφία! Λέγομαι Ελευθερία Δημάδη, είμαι 15 χρονών και διάβασα δύο προηγούμενες συζητήσεις σας σχετικά με το βιβλίο. Μια κοπέλα ρωτούσε ποια βιβλία να διαβάσει και η Κατερίνα, που διάβασε δυο βιβλία από αυτά ενθουσιάστηκε. Επειδή μου άρεσαν οι συζητήσεις αυτές και θα ήθελα να διαβάσω και εγώ βιβλία, απευθύνομαι σε εσάς για να σας πω το πρόβλημα μου. Με τρεις λέξεις: Δεν έχω χρόνο! Δεν περιμένω να μου βρείτε λύση αλλά, έστω και έτσι... να μη σας πω τον πόνο μου;

Παρηγοριά: Δεν είσαι η μόνη!

-Ναι, αγαπητή Ελευθερία, να πεις τον πόνο σου! Άλλωστε η παροιμία λέει: «Μοιρασμένος πόνος, μισός πόνος!» Και άλλος λόγος παρηγοριάς: Δεν είσαι η μόνη που δεν έχει χρόνο για διάβασμα. Είναι πολλοί οι ομοιοπαθείς ... Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις, πιστεύω πως δε λυτούνται γι' αυτό, μάλλον το έχουν ως μια πρόχειρη και επιτόλαιη δικαιολογία. Διαισθάνονται ή έχουν ακούσει ότι το βιβλίο είναι εργαλείο και όχημα πολιτισμού, νιώθουν κάποια ενοχή και βρίσκουν πρόχειρο άλλοθι την έλλειψη χρόνου. Αλλά, για πες μου, τι σου συμβαίνει και δεν έχεις χρόνο;

Φορτωμένο πρόγραμμα Να,

έχω πολύ φορτωμένο πρόγραμμα. Εκτός από την πρώτη Λυκείου, όπου φοιτώ, έχω αγγλικά, για να πάρω το Lower, μαθήματα κλασσικού χορού, μαθήματα κιθάρας και κολύμβησης...

-Και φυσικά πρέπει να διαβάσεις για το Λύκειο, για τα αγγλικά, για την κιθάρα, να φας, να ξεκουραστείς, να περιποιηθείς τον εαυτό σου, να συναναστραφείς τις φίλες σου, τους γονείς ή τα αδέρφια σου, να κοιμηθείς... Πράγματι πού καιρός για διάβασμα;

-Ακριβώς έτσι!

Με πιάνετε αδιάβαστη! Αλλά

ήταν πάντα έτσι; Πριν δύο μήνες άρχισες να πηγαίνεις στο κολυμβητήριο δύο φορές την βδομάδα - περίπου τέσσερις ώρες συνολικά. Πριν από δύο μήνες, που δεν είχες κολύμβηση, τι έκανες τις τέσσερις ώρες που περίσσευαν κάθε βδομάδα; Διάβαζες κάποιο βιβλίο;

-Δεν ξέρω, ειλικρινά,... δεν είχα κάτι άλλο! Αλλά δε διάβασα κανένα βιβλίο... Με πιάνετε αδιάβαστη!

-Έχετε τηλεόραση στο σπίτι;

-Φυσικά και έχουμε!

-Και κάθε πότε βλέπεις τηλεόραση;

-Τρεις, τέσσερις φορές την εβδομάδα, ας πούμε περίπου 6 με 8 ώρες. Βλέπω πολύ ενδιαφέροντα έργα. Δε θα ήθελα να τα χάσω... Άλλωστε με ξεκουράζουν.

Άτυχο ξεκίνημα!

-Αλήθεια, Ελευθερία, για πες μου πόσο καιρό έχεις να διαβάσεις ένα εξωσχολικό, ένα λογοτεχνικό βιβλίο;

-Μμμ... πάνε δύο χρόνια τώρα. Είχα διαβάσει τότε δύο βιβλία... Το ένα ήταν «Τα ξύλινα σπαθιά», που το μισοδιάβασα. Το άλλο δεν το θυμάμαι καθόλου, αν και το διάβασα, ωστόσο δε μου έκανε κάποια ιδιαίτερη εντύπωση.

-Γι' αυτό και το ξέχασες τελείως! Δεν ήταν «Η Μαρούλα της Λήμνου» της Λαμπαδαρίδου, ούτε οι «Λευκές Νύχτες» του Ντοστογιέφσκη, ούτε «Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ, ούτε... .«Η γη των ανθρώπων» του Εξυπερύ ...

-Ούτε κανένα άλλο από τα 20 που προτείνατε.

Υπάρχει χρόνος για ό,τι μας συγκινεί...

-Για πες μου, όμως, Ελευθερία. Ο κλασσικός χορός που μαθαίνεις είναι κάτι που σε συγκινεί;

-Ω, ναι! Πάρα πολύ. Νομίζω ότι ζω σε κάποιον άλλο, μαγικό κόσμο όταν χορεύω.

-Και η κιθάρα; Νιώθεις την ίδια συγκίνηση όταν παίζεις «τις Αναμνήσεις από την Αλάμπρα» του Ταρέγκα;

-Όχι βέβαια..! Μου αρέσει πολύ να παίζω κιθάρα ή και να τραγουδάω συγχρόνως με τις φίλες μου.

Αλλά είναι μια διαφορετική αίσθηση από αυτή του χορού, που τον ζω ολοκληρωτικά.

-Και η κολύμβηση; Την θεωρείς αθλητισμό ή καλλιτεχνία;

-Αθλητισμό βέβαια. Αλλά η ακρίβεια και ο ρυθμός στις κινήσεις, η αίσθηση του νερού στο σώμα μου, η ταχύτητα στην επιφάνεια ή οι ασκήσεις από τον αέρα που πέφτω και στο βυθό που ακολουθεί με συνεπαίρνουν. Δεν φανταζόμουν πως το σώμα μου έχει τόσες δυνατότητες στο νερό... Αν και θα έπρεπε να είμαι προετοιμασμένη από το χορό που κάνω δύο χρόνια τώρα.

Ερεθίσματα, γνωριμία, συγκίνηση.

-Αλήθεια, πες μου ειλικρινά, πριν μάθεις χορό, κιθάρα, κολύμβηση αισθανόσουν καθόλου να συγκινείσαι απ' αυτά;

-Ναι! Κάπως, ιδίως όταν έβλεπα μπαλέτο στο θέατρο ή στην τηλεόραση. Κι όταν άκουγα κιθάρα... Όχι όταν έβλεπα να κολυμπούν. Αλλά αυτές οι συγκινήσεις μου υπήρξαν πολύ επιφανειακές μπροστά σ' αυτά που ένιωσα αφού τις γνώρισα η ίδια και με καλούς δασκάλους που ευτύχησα να έχω.

-Πολύ ωραία! Τα έζησες η ίδια και σε συγκίνησαν. Για τη Λογοτεχνία είχες ανάλογους δασκάλους, ανάλογα βιώματα;

-Όχι βέβαια! Η φιλόλογος μας καλή καθηγήτρια αλλά... τη βαριόμαστε! Δεν ξέρω αν φταίει και η ίδια ή περισσότερο το πρόγραμμα ή η μέθοδος διδασκαλίας.

-Μήπως όμως ευτύχησες να διαβάσεις κάποια εξαιρετικά βιβλία που σε ενθουσίασαν;

-Στο δημοτικό, θυμάμαι με μακρινή συγκίνηση, το Μάγκα της Π. Δέλτα και το Δαυίδ Κόπερφελντ του Κ. Ντίκενς. Στο γυμνάσιο διάβασα μερικά βιβλία, μόνο το ένα θυμάμαι, που όμως δεν το τέλειωσα...

-Μήπως μπορούμε να βγάλουμε ένα πρώτο συμπέρασμα για σένα; Ότι έχεις καιρό για ό,τι σε συγκινεί;

-Ναι... Έτσι είναι! Με συγκινούν ο χορός, η κιθάρα, η κολύμβηση, η τηλεόραση και έχω χρόνο γι' αυτά.

-Δε σε συγκινεί το βιβλίο, γιατί σχεδόν δεν το γνώρισες. Και άρα δεν έχεις χρόνο γι' αυτό.

-Τώρα που το λέτε... βλέπω πως έτσι είναι. Και οι φίλες μου, διαπιστώνω συχνά, πως έχουν χρόνο για ό,τι τις συγκινεί. Σε άλλες αρέσουν οι βόλτες κι οι κουβέντες, σε άλλες τα σπορ, σε άλλες ο χορός και τα τραγούδια, σε άλλες το διάβασμα...

15'μετριοπαθές ποιοτικό ξεκίνημα.

-Μια και πιστεύεις ότι το ελεύθερο διάβασμα θα προσθέσει στη μόρφωση σου, μήπως θα έπρεπε να διαλέξεις ένα - δυο βιβλία απ' αυτά που είπαμε και να αφιερώνεις λίγο έστω χρόνο, 10 -15 λεπτά την ημέρα για να τα διαβάσεις;

-Ξέρετε, πριν κοιμηθώ το βράδυ, στο κρεβάτι θα ήταν εύκολο κάτι τέτοιο.

-Ακριβώς! Να δώσεις την ευκαιρία στον εαυτό σου να γνωρίσει βιβλία που έχουν κάτι ουσιώδες να σου πουν και κάποια άλλη διάσταση του πνεύματος σου να αφυπνίσουν.

Υποκειμενική χρήση του χρόνου. Επιλογές.

-Σας ευχαριστώ, κυρία Σοφία! Με βοηθήσατε να δω πόσο υποκειμενικό είναι αυτό που λέμε «δεν έχω χρόνο». Και πώς στα αλήθεια μπορώ να αξιοποιήσω το χρόνο μου σωστά, χωρίς προφάσεις.

-Όπως καταλαβαίνεις, Ελευθερία, είναι πολλά τα ωραία αυτής της ζωής και όλα δε μπορούμε να τα προλάβουμε. Είσαι υποχρεωμένη να κάνεις τις επιλογές σου και να τις ιεραρχήσεις. Και κάθε επιλογή είναι και μια δοκιμασία και ένας δρόμος, που, όμως, αποκλείει μερικούς άλλους. Θα έχεις τα κριτήρια για τη σωστή επιλογή; Θα βρεις τη δύναμη ν' ακολουθήσεις τις αποφάσεις σου;

Η δύναμη της θέλησης και μέσω του βιβλίου.

-Δεν ξέρω... Το θέμα δεν είναι τόσο απλό! Πιστεύω, όμως, κυρία Σοφία, ότι και τα βιβλία θα με βοηθήσουν να δω πιο καθαρά. Με ευρύτερη προοπτική και με πιο ισχυρή θέληση.

-Που ήδη την ασκείς με τη φοίτηση σου στο Λύκειο, στ' αγγλικά, στο χορό, στην κιθάρα, στην κολύμβηση... Αυτή σου η θέληση θα σε βοηθήσει να μπεις και στο δυνατό και ιδιαίτερο εκείνο χώρο του πνεύματος που αντιπροσωπεύει το βιβλίο. Και που θα διευρύνει τους ορίζοντες σου, ώστε και τα άλλα σου ενδιαφέροντα να γίνουν πιο πλούσια και πιο βαθιά. Όταν διαβάσεις το «Ο χορός στη ζωή μας» του Γκαρωντύ, θα δεις ότι θα βλέπεις το χορό και θα τον ζεις σε μιαν άλλη διάσταση. Και αξίζεις αυτή την πρόοδο. Γιατί την αποζητάς!

-Ευχαριστώ κυρία Σοφία. Κι εγώ σας εύχομαι ολόψυχα ό,τι επιθυμείτε και ... ένα υγιές μωρό! - Σ'

ευχαριστώ Ελευθερία. Καλά μάντεψες. Αλλά επιθυμώ και τη δική σου πνευματική άνοδο... Ελπίζω να τα ξαναπούμε!

Ραντεβού σ' έναν επόμενο διάλογο.

Από το περιοδικό Βιβλίο & Ζωή 12^ο, σ. 8-9